

Od Redakcji

Zapraszamy naszych Czytelników do lektury pierwszego w 2017 roku numeru kwartalnika „Problemy Polityki Społecznej. Studia i Dyskusje”. Zamieściliśmy w nim sześć artykułów naukowych o zróżnicowanej tematyce, zapis z przeprowadzonej na Uniwersytecie Warszawskim debaty poświęconej naukom o polityce publicznej oraz trzy recenzje książek.

Dział *Studia* otwiera interesujący artykuł Elżbiety Kryńskiej, w którym Autorka pisze o prekariacie z perspektywy ekonomicznej. W opracowaniu tym znajdujemy próbę oszacowania liczebności zbiorowości zaliczanej do prekariatu na polskim rynku pracy. Autorka omawia społeczne i polityczne skutki istnienia prekariatu, a także przyczyny i okoliczności powstania i utrwalania się obecności tej społecznej kategorii na rynku pracy. Artykuł ukazuje zatem skalę prekariatu na współczesnych rynkach pracy i uwarunkowania ekonomiczne jego istnienia oraz zawiera opis scenariusza kształtowania się tej zbiorowości w nieodległej przyszłości.

Problemom osób, których sytuacja na rynku pracy charakteryzuje się znaczną niepewnością, nawet jeśli mają pracę, został poświęcony kolejny artykuł, którego autorami są badacze z Ukrainy. W tekście zatytułowanym *Development trends, asymmetries and impact factors of youth employment in Ukraine* analizują kwestie związane z zatrudnieniem młodzieży w tym kraju. Wzięto pod uwagę dane z długiego okresu, tzn. z lat 2004–2015. Autorzy analizują trendy rozwojowe, asymetrię i czynniki wpływające na zatrudnienie młodzieży na Ukrainie. Sytuacja młodych na rynku pracy jest badana w powiązaniu z edukacją.

Kolejny artykuł opublikowany w tym dziale przenosi nas do innego obszaru — do ochrony zdrowia i polityki zdrowotnej. W analitycznym tekście zatytułowanym *Trwałość niektórych wyobrażeń. Niespełnione obietnice profesjonalizmu* Cezary Włodarczyk i Katarzyna Badora-Musiał zajmują się sytuacją profesji lekarza. W artykule omówiono koncepcję profesjonalizmu, uznając ją za odpowiedź na ważne pytanie polityki zdrowotnej o metodę organizowania społecznych relacji, w tym stosunków władzy. Autorzy charakteryzują zmiany, jakie dokonały się w podejściu do profesjonalistów medycznych, co doprowadziło do wyłonienia się nowego profesjonalizmu. Wskazują na zmiany w relacjach między lekarzami a pacjentami polegające na tym, że w miejsce biernego pacjenta pojawił się aktywny klient, a pozycja lekarzy jako niezależnej profesji uległa osłabieniu. Autorzy przedstawili przyczyny tego stanu rzeczy na przykładzie Polski i innych krajów.

W dziale *Studia* publikujemy także teoretyczno-przeładowy artykuł Kai Zapędowskiej-Kling poświęcony perspektywie cyklu życia w polityce społecznej i pracy socjalnej. W polskiej nauce o polityce społecznej i w teorii pracy socjalnej ta perspektywa badawcza

jest obecna od dłuższego czasu, ale nadal nie zyskała znaczącej popularności. Autorka charakteryzuje perspektywę cyklu życia (ang. *life course perspective*) w badaniach nad polityką społeczną i pracą socjalną, szczególnie nacisk kładąc na politykę społeczną wobec starzenia się ludności. Za obszary polityki społecznej, w których zastosowanie perspektywy cyklu życia może przynieść korzystne rezultaty, Autorka uznaje: politykę rynku pracy, politykę rodzinną, politykę zdrowotną oraz opiekę długoterminową. Autorka dokonuje oceny zjawiska instytucjonalizacji i deinstytucjonalizacji cyklu życia oraz podkreśla korzyści wynikające z integracji perspektyw łączących politykę społeczną i nowoczesne rozwiązania instytucjonalne z gerontologią, psychologią, pedagogiką i medycyną wieku dojrzałego.

Działania polityki społecznej na rzecz osób starszych są także przedmiotem zainteresowania Autorki kolejnego artykułu — Beaty Ziębińskiej. Przedmiotem jej badań porównawczych jest opieka długoterminowa nad osobami starszymi w Finlandii i Hiszpanii. Autorka omawia powiązania między niektórymi cechami modeli polityki społecznej (np. familizacja, decentralizacja, uniwersalizm, komodyfikacja) obu krajów a elementami systemów opieki długoterminowej. Do tych elementów zaliczono organizację i finansowanie oraz różne rodzaje wsparcia usługowego i materialnego dla osób zależnych i ich opiekunów. Autorka formułuje wniosek, że systemy opieki długoterminowej badanych krajów oczywiście różnią się pod wieloma względami, ale przejawiają też cechy wspólne.

Dział *Studia* zamyka artykuł Macieja Cesarskiego pt. *Społeczna polityka mieszkaniowa w Europie — czy możliwa w rynkowym paradygmacie wzrostu?* W opracowaniu są rozpatrywane losy społecznego mieszkalnictwa w aspekcie cech, w tym zaniedbań, polityki mieszkaniowej w państwach Europy Zachodniej do lat 70., kiedy nastąpiło apogeum państwa opiekuńczego, oraz kierunki tej polityki podporządkowanej od lat 80. neoliberalizmowi ekonomicznemu. Autor analizuje czynniki, jakie przyczyniły się do tego, że społeczne mieszkalnictwo w znacznym stopniu sprowadzono do stygmatyzującej mieszkaniowej pomocy socjalnej. Stało się tak w różnych krajach europejskich, w tym w Polsce. Autor postuluje przewartościowanie roli społecznego mieszkalnictwa z perspektywy lepszego urzeczywistnienia koncepcji trwałego rozwoju.

Redakcja „Problemów Polityki Społecznej” we współpracy z Zakładem Teorii i Metodologii Polityki Społecznej Instytutu Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowała dyskusję poświęconą dyscyplinie naukowej „nauki o polityce publicznej” i jej powiązaniom z politologią i nauką o polityce społecznej. Zapis tej debaty publikujemy w dziale *Forum*. Zawiera ona opinie i przemyślenia politologów oraz polityków społecznych mających politologiczne korzenie. W dyskusji zaprezentowano zatem specyficzne spojrzenie na nową dyscyplinę. Efektem wymiany poglądów jest, między innymi, próba odpowiedzi na pytania, czy i w jaki sposób zmiana instytucjonalna, jaką jest utworzenie nowej dyscypliny naukowej, do której zaliczono także politykę społeczną, modyfikuje naukowe standardy wypracowane dotychczas w ramach nauki o polityce społecznej.

Niniejszy tom naszego czasopisma zamykają recenzje trzech książek, spośród których dwie dotyczą innowacji w polityce społecznej.

Barbara Szatur-Jaworska